

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2017

Tarkastuslautakunta 12.6.2018

LESTIJÄRVI solisee sykkeestä salomaille

ARVIOINTIKERTOMUS

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tarkastuslautakunta	2
1.1. Tarkastuslautakunnan tehtävät.....	2
1.1.1. Tarkastuslautakunnan kokoonapano ja tilintarkastajat.....	2
1.2. Arvoinnin toteuttaminen	3
2. Arvio asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta	4
2.1. Strategiset tavoitteet.....	4
2.2. Toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutuminen.....	4
2.3. Talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	5
2.4. Kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta.....	5
3. Sivistyspalvelut	6
3.1. Vesihuolto	7
4. Investoinnit.....	7
5. Henkilöstö	7
6. Muut havainnot	7
7. Yhteenveto.....	7
8. Tili- ja vastuuvapauden myöntäminen	8

1. Tarkastuslautakunta

1.1. Tarkastuslautakunnan tehtävät

Tarkastuslautakunnan keskeisimpänä tehtävänä on valtuuston asettamien toiminnallisten taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointi. Halutessaan tarkastuslautakunta voi tehdä lisäksi itsenäisiä tarkastuksia valitsemissaan kohteissa.

Säännökset, jotka ohjaavat tarkastuslautakunnan tehtäviä ovat:

- Kuntalain mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisimmistä tavoitteista
- Kuntalain mukaan kunnanhallitus antaa selvityksen valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa
- Kuntalain mukaan tarkastuslautakunta arvioi ovatko kunnanvaltuuston talousarviossa asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, myös strategisten tavoitteiden osalta toteutuneet kunnassa ja kuntakonsernissa. Uuden kuntalain mukaan tarkastuslautakunta voi ottaa kantaa myös toimintojen tarkoituksenmukaisuuteen ja tuloksellisuuteen.
- Edelleen kuntalain mukaan tarkastuslautakunnan on myös arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyyttä alijäämän kattamiseen.
- Uutena tehtävänä Kuntalain 84 §:ään on tullut valvoa sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi. Säännöstä sovelletaan 1.6.2017 alkaen.

Tarkastuslautakunta laatii vuosittain kunnanvaltuustolle tilinpäätöksen yhteydessä luovutettavan arviointikertomuksen.

1.1.1. Tarkastuslautakunnan kokoonapano ja tilintarkastajat

Voimassa olevan johtosäännön mukaan lautakunnassa on puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä kaksi muuta jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ovat valtuutettuja.

Sirpa Parkkila ei esteellisenä osallistunut hallituksen eikä sivistystoimen tavoitteiden arviointiin. Roni Brandt ei osallistunut esteellisenä teknisen lautakunnan tavoitteiden arviointiin. Juha Salminen ei osallistunut esteellisenä sivistyslautakunnan tavoitteiden arviointiin.

Uusi kuntalaki astui voimaan 1. toukokuuta 2015, ja kunnallisvaalien vaalipäivä siirrettiin lokakuulta huhtikuulle. Kunnanvaltuuston asettama tarkastuslautakunta valtuustokaudelle 2013 – 2016 jatkoi toimintaansa 1.6.2017 saakka, jolloin kunnanvaltuusto valitsi tarkastuslautakunnan jäsenet valtuustokaudelle 2017- 2020. **Uusi tarkastuslautakunta arvioi koko tilikautta 2017.**

Tarkastuslautakunta valtuustokaudella 2013 – 2016

Jäsen

Marja Tiala, pj.
Aimo Itäniemi vpj.
Marja Sassali
Juha Salminen

Varajäsen

Raili Savolainen
Reino Brandt
Susanna Kuorikoski
Hannu Saari

Valtuuston 1.6.2017 valitsema tarkastuslautakunta valtuustokaudelle 2017 – 2020

Jäsen

Sirpa Parkkila pj.
Roni Brandt vpj.
Marja Sassali
Juha Salminen

Varajäsen

Ville Kiiskilä
Linda Otsing
Pentti Untinen
Marja Salminen

Lestijärven kunnan valtuusto on valinnut hallinnon ja talouden tarkastuksen suorittamiseen BDO Audiator Oy:n vuosille 2014 - 2017. Vastuunalaisena tarkastajana toimii JHTT Asko Vanhatupa.

Tarkastuslautakunnan pöytäkirjanpitäjänä on toiminut tarkastaja Maritta Hintsala.

1.2. Arvoinnin toteuttaminen

Lestijärven kunnan tarkastuslautakunta on kokoontunut tilikauden 2017 tavoitteiden arvioimiseen yhteensä viisi kertaa.

Kunnan toimintoja arvioitiin lautakunnan kokousten yhteydessä järjestetyissä kuulemistilaisuuksissa. Lautakunta on kokouksissaan kuullut eri sektoreiden viranhaltijoiden ja lautakuntien katsauksia taloudesta, toiminnasta ja toiminnan kehittämisestä.

Konserniin kuuluvista yhtiöiden ja konsernivalvonnan osalta kuultiin kunnanjohtajaa.

Tarkastuslautakunta perustaa vuoden 2017 arviointikertomuksensa edellä mainituissa kuulemistilaisuuksissa ja katselmuksissa tehtyihin havaintoihin, kunnan toimintakertomukseen ja valtuuston, hallituksen sekä lautakuntien pöytäkirjoihin ja muuhun viranhaltijoiden ja työntekijöiden tarkastuslautakunnalle toimittamaan materiaaliin sekä kuntalaisilta saatuun palautteeseen.

Tarkastuslautakunnan arviointityön painopistealueina oli koko kunnan toiminta. Tarkastuslautakunta ottaa kantaa myös toimintojen tarkoituksenmukaisuuteen.

2. Arvio asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta

Talousarviossa 2017 Lestijärven kunnanvaltuusto on asettanut tavoitteiksi:

- kunnan talous kunnossa
- hyvinvoivat kuntalaiset
- LYK ja Vuokrakotien talouden tervehdyttäminen
- monipuolinen elinkeinoelämä.

Tavoitteita mitataan

- kunnan väestömäärällä/syntyvyydellä
- olemassa olevien julkisten palveluiden laatumittareilla (JYTA/SOITE, koulu, jne.)
- veroäyrin kilpailukyvyllä ja infrastruktuurilla (sähkö, vesi, viemärointi, yritysten toimintaympäristö)
- kuntalaisten hyvinvointikyselyllä
- tilinpäätöstiedoilla ja
- työpaikkojen omavaraisuusasteella.

2.1. Strategiset tavoitteet

Lestijärven kuntastrategian on valtuusto hyväksynyt 28.11.2013 Kuntastrategia koskee vuosia 2014 – 2019. Hyväksytyin kuntastrategian toteutumista on syytä seurata säännöllisesti.

Kunnan strategia tulee saattaa kuntalain edellyttämälle tasolle.

Kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määritellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta. Kuntalaki 37 § edellyttää, että kunnalla tulee olla toiminnanohjaamiseen ja johtamiseen tarkoitettu kuntastrategia.

2.2. Toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutuminen

Yleishallinnon tavoitteena on kunnan ja sen asukkaiden etujen mahdollisimman tehokas valvonta. Toimisto- ja tietotekniikan käyttöä sekä yhteistyötä muiden seutukunnan kuntien kanssa on lisätty ATM-verkkoa hyödyntämällä. Videoneuvottelupisteen käyttöä on pyritty tehostamaan. Yleishallinnolle asetetut taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet.

Lestijärven kunnan asukasmäärä oli vuoden 2017 lopussa 789 asukasta , joka oli 22 asukasta vähemmän kun edellisenä vuonna (2016: 811 asukasta). Tavoitteena oli säilyttää kunnan asukasluku 800 asukkaassa. Lapsia syntyi kuusi ja vuoden aikana kuoli 13 henkilöä.

ARVIOINTIKERTOMUS

Valtuusto hyväksyi talousarviomuutoksen 7.12.2017. Tilinpäätöksessä toimintamenot alittuivat 485.208 euroa, josta suurin osa muodostui palveluostojen alituksesta (344.554,00 euroa). Verotuloja kunta sai 2017 vuonna 2.568.869 euroa, joka oli 312 952,53 euroa enemmän kuin vuonna 2016 (2.255.916,47 euroa). Kunnan veroprosentti oli 21,00 %. Valtionosuuksia kertyi 2017 vuonna 3.011.205 euroa, joka oli 89.112 euroa vähemmän kuin edellisvuonna (2016: 3.100.317 euroa).

Talousarvion toteutuminen (1000 eur)	TP 2016	TA 2017	TOT 2017	Poikkeama TA - TP
Toimintatuotot	2.371.130,05	2.225.827,00	2.146.992,04	78.834,96
Toimintamenot	7.533.344,48	7.451.768,00	7.533.904,00	-485.208,00
Vuosikate	46.713,99	138.209,00	175.682,41	-604.817,41
Tilikauden yli/-alijäämä	-210.077,04	-237.629,00	-109.935,32	-695.037,68

Kunnan lainakanta oli vuoden 2017 lopulla 1.837.738 euroa. Laina lisääntyi Vanhustenkotiyhdistykseltä ostetun rivitalon kauppahinnan verran 70.318 euroa. Laina siirtyi Vanhustenkotiyhdistykseltä Lestijärven kunnalle. Lainakanta vuonna 2017 oli 2329 eur/as (2016: 2179 eur/as).

2.3. Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Alijäämäisestä tilikauden tuloksesta huolimatta, kunnan taseessa on ylijäämää 1.631.853,86 euroa. Kunnassa tulee huolehtia siitä, että kunnan toimintoja sopeutetaan verotulokertymien ja valtionosuuksien suhteessa. Tilikaudella 2018 kunnan tilinpäätöksestä poistuu KaseNetin tulosvaikutus liikelaitoksen yhtiöittämisen vuoksi.

2.4. Kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kunnassa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella.

Kunnanhallituksen selonteon sisäisestä valvonnasta tulee perustua todelliseen, riittävän kattavaan, systemaattiseen ja dokumentoituun arviointiin, johon on liitetty rehellinen kuvaus merkittävistä kehittämisalueista.

Valvonnan tarkoitus on tuottaa kohtuullinen varmuus toimintojen tehokkuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta, taloudellisen ja johdon raportoinnin luotettavuudesta sekä lakien, määräysten ja sisäisten toimintaohjeiden noudattamisesta. Valvontaympäristö muodostuu suunnittelu- ja seurantajärjestelmästä, johtamisjärjestelmästä, toimintojen organisoinnista ja riskien hallinnasta.

Sisäisen valvonnan ohjeet on hyväksytty kunnanhallituksessa 6.2.2014. Kuntalain mukaan kunnanvaltuuston on päätettävä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan

ARVIOINTIKERTOMUS

perusteista. Kunnanhallituksen tulee huolehtia sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeiden ajantasaisuudesta.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta kytkeytyvät vuosittaiseen talousarvio- ja tilinpäätösprosessiin sekä kaikkeen kunnan päätöksentekoprosessiin. Ohjauksen välineitä ovat mm. hallintosääntö, talousarvion laadintaohjeet ja jokaisen esimiehen ja alaisen kesken käytävät kehityskeskustelut vuosittain talousarvion valmistuttua sekä kunnan tilivelvollisten määrittäminen vuosittain.

Kunnan johtoryhmän suorittamassa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arvioinnissa todettiin suurimmiksi ongelmiksi puutteellinen ohjeistus ja koulutus sekä arvioinnin puuttellisuus. Lisäksi todettiin, ettei kunnalla eikä kuntakonsernilla ole riskienhallintapolitiikkaa, ohjeistusta eikä periaatteita. Raportointi ei toimi johdolle päin, puutteista ei ole aiheutunut vahinkoja eikä ongelmia toimintaan.

Konserniohjausta varten on laadittu konserniohje, jonka kunnanvaltuusto on hyväksynyt 21.6.2008. Toimivalta koko kuntakonsernia koskevien asioiden tiedottamisessa on kunnanhallituksella toimielimenä ja kunnanjohtajalla viranhaltijalla ja konserniin kuuluvien yhteisöjen velvollisuus on antaa tiedottamista varten tiedot.

Kunnanhallitus on nimennyt 27.6.2017 konserniohjauksen sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan jaoston. **Jaosto ei ole kokoontunut tilikauden aikana.**

3. Sivistyspalvelut

Tavoitteena on tarjota laadukasta opetusta kunnan oppivelvollisille. Lestin ylä- ja alakoulussa on hyvä oppimisilmapiiri ja oppilaiden hyvinvointia tuetaan. Opetustyössä hyödynnetään uusia opetusvälineitä. Uusi opetussuunnitelma on ollut käytössä luokilla 0-7. Opettajat ovat käyttäneet kouluttautumiseen 3 pv vuodessa. Lestin koulu on ollut mukana Lasten ja nuorten liikunnan hankkeessa, kerhotoiminnan kehittämisen hankkeessa, vieraiden kielten rikastuttamishankkeessa ja koulun ja kirjaston kehittämishankkeessa.

Tarkastuslautakunnan saaman käsityksen mukaan sivistystoimelle asetetut tavoitteet on saavutettu hyvin sekä toiminnallisesti että taloudellisesti.

Talousarvion toteutuminen	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Poikkeama
Toimintatulot	236.065,46	238.970,00	214.760,07	24.209,93
Toimintamenot	-1.256.948,83	-1.244.121,00	-1.242.221,77	1.899,23
Toimintakate	-1.020.883,37	-1.005.151,00	-1.027.461,70	22.310,70

Kuntalain 27 §:n mukaan nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi kunnanhallituksen on asetettava nuorisovaltuusto tai vastaava nuorten vaikuttajaryhmä (*nuorisovaltuusto*) ja huolehdittava sen toimintaedellytyksistä.

Tarkastuslautakunta kiittää alkaneesta yhteistyöstä ja kehottaa edelleen kehittämään ja lisäämään yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa.

3.1. Vesihuolto

Vesihuollon eriytetyn tilinpäätöksen mukaan vesilaitoksen ylijäämä oli 16.049 euroa (2016: 6.785 eur) ja viemärlaitoksen alijäämä oli -42.666 euroa (2016: -36260 euroa).

Viemärlaitoksen tulos pitäisi olla positiivinen.

4. Investoinnit

Investointiosaan oli varattu määrärahaa yhteensä 1.000.902 euroa, josta oli käytetty 235.403 euroa, käyttämättä jäi 765.500 euroa. Toteutumattomia investointeja olivat mm. Syrin alueen viemärointi, Pappilanpuron vesijohto, viemäri ja kaavatie.

Investointiosan suunnitelmallisuuteen tulee kiinnittää huomiota.

5. Henkilöstö

Kunnan vakinaisen henkilöstön keski-ikä on 50,78 vuotta, alle 30-vuotiaita ei ollut yhtään, 30-40 vuotiaita oli kolme eli 8,57 %, yli 40-vuotiaita on kuusi eli 17,14 % ja yli 50-vuotiaita 26 eli 74,29 % henkilöstöstä. Vakinaisen henkilöstön työhistoria kunnan palveluksessa on keskimäärin 22,9 vuotta.

Henkilöstön sairauspoissalot vuonna 2017 olivat 406 päivää (11,6 pv/hlö) edellisenä vuonna sairauspoissaolot olivat 642 päivää (24,70 pv/hlö).

6. Muut havainnot

Kunnassa tulee olla hyvinvointisuunnitelma, joka tulee saattaa valmiiksi vuoden 2018 loppuun mennessä. Kunnan tavoitteisiin asetettu kuntalaiskysely on toteutettu nettikyselynä vuodenvaihteessa 2017. Nettikysely ei välttämättä tavoita kaikkia kuntalaisia. Kyselyn toteuttamistapaa ja -ajankohtaa on tarpeen miettiä uudelleen.

Tilikauden aikana tarkastuslautakunta ei saanut selvitystä Soiten Lestijärven kuntaa koskevista tavoitteista. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä vähintään kerran vuodessa annettavaa ajankohtaista katsausta.

7. Yhteenveto

Tarkastuslautakunnan mielestä kunnanhallituksen esittämä toimintakertomus vuodelta 2017 kuvaa kunnan toiminnallista ja taloudellista tilaa ja valtuuston asettamat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet ovat keskeisiltä osin toteutuneet.

Tilintarkastuskertomuksen mukaan kunnan hallinto on toiminut laillisesti ja kirjanpito on hoidettu sitä koskevien säännösten mukaisesti.

Tarkastuslautakunta esittää kunnanvaltuustolle, että kunnanhallitus ja muut toimielimet antavat selvitykset tarkastuslautakunnalle arviointikertomuksessa esitettyihin havaintoihin syyskuun loppuun mennessä ja valtuustolle lokakuun loppuun mennessä.

8. Tili- ja vastuuvapauden myöntäminen

Lautakunta yhtyy tilintarkastajan lausuntoon tilinpäätöksen hyväksymisestä sekä tili- ja vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille.

Lestijärvellä 12.6.2018

Lestijärven kunnan tarkastuslautakunta

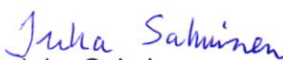

Sirpa Parkkila
puheenjohtaja

Roni Brandt
varapuheenjohtaja

Marja Sassali
jäsen

Juha Salminen
jäsen